

Dnro KOMU/1413/03.00.00/2024

§ 32 Lausunto luonnoksesta vesihuoltolain uudeksi 4 c §:ksi

Kunnanhallitus	§ 32	10.2.2025
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta	§ 5	29.1.2025
Kunnanhallitus	§ 186	23.9.2024
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta	§ 114	28.8.2024

Vesihuoltopäällikkö Andreas Granholm:

Puh. 050 696 15, andreas.granholm@mustasaari.fi

Maa- ja metsätalousministeriö on lähettänyt lausuntokierrokselle luonnoksen, joka koskee hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta. Lausuntojen jättämiseen on aikaa 30.9.2024 saakka, ja lakiesitys on tarkoitus jättää eduskunnalle keväällä 2025. Uudistuksen tavoitteena on Suomen vesihuoltopalvelujen tehokkaan toiminnan ja huoltovarmuuden turvaaminen investointitarpeiden lisääntyessä.

Esityksen tarkoituksena on varmistaa julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa, edistää vesihuollon alueellista yhteistyötä ja rakenneuudistusta, parantaa vesihuoltolaitosten omaisuudenhallintaa, selkeyttää ja tehostaa vesihuollon toiminnan ja talouden valvontaa sekä parantaa yleisesti vesihuoltolain toimivuutta.

Vesihuoltopäällikkö on tutustunut luonnokseen. Mustasaaren kunnan kannalta suurimmat välittömät muutokset ovat:

1. Kunnan on laadittava vesihuoltosuunnitelma (vesihuoltopalvelujen järjestäminen ja hallinta sekä suunnitelman yhteensovittaminen suunnitellun yhdyskuntakehityksen kanssa).
2. Omaisuudenhallintasuunnitelma on laadittava ja pidettävä ajan tasalla. Omaisuudenhallintasuunnitelmassa on oltava kytkös vesihuoltosuunnitelmaan, omaisuudenhallinta on varmistettava ja sitä on ylläpidettävä niin, että vesihuoltolaitos pystyy huolehtimaan vesihuoltopalveluista ja että maksut pysyvät kohtuullisina ja asiakkaita kohtaan oikeudenmukaisina.

Mustasaaren kunnalla ei ole vesihuoltosuunnitelmaa. Vesihuollon kehittämissuunnitelma laadittiin vuonna 2012. Silloin huomion keskipisteenä oli kunnan viemäriverkon laajentaminen. Sen jälkeen suunnitelmaa ei ole päivitetty.

Mustasaaren kunnalla ei ole myöskään omaisuudenhallintasuunnitelmaa. Viimeisin investointitalousarvio oli kuitenkin askel oikeaan suuntaan; kaikki käyttöomaisuus huomioidaan, ja käyttöomaisuudelle pyritään antamaan suhteelliset investointimäärärahat, jotta mitään kohdetta ei laiminlyödä.

Lisäksi luonnoksessa mainitaan edellytys tehokkaan yhteistyön tekemisestä lähiseudun muiden vesihuoltolaitosten kanssa. Kunta toimii jo osittain tällä tavalla. Kunnan taloudessa vesihuoltolaitoksen palvelut tulee erottaa muusta toiminnasta, kuten Mustasaarella jo tehdään.

Teknisen johtajan Ben Antellin ehdotus:

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta ottaa huomioon, millä vesihuoltolain muutoksilla on merkitystä Mustasaaren kunnalle ja vesihuoltolaitokselle. Yhdyskuntarakentamisen valiokunta ehdottaa kunnanhallitukselle, että lausuntopyyntöön luonnoksesta, joka koskee vesihuoltolain muuttamista, annetaan seuraava vastaus:

Vesihuoltopalvelut ovat yhteiskunnallisesti merkittävimpiä toimintoja, joiden hallinta on oltava kunnilla tai vastaavilla julkisilla toimielimillä. Vesihuoltopalvelut tulee turvata niin, että toimitusvarmuus ja laatu ovat erittäin korkeita ja että vesihuoltopalveluja voidaan tarjota asiakkaille kohtuullisilla hinnoilla. Suomessa on sähkösaannin ja sähköjakelun aloilla esimerkkejä, joissa yksityiset toimijat ovat monopoliasemansa avulla korottaneet hintoja kohtuuttomasti, mikä on aiheuttanut epätoivottuja seurauksia. Vaatimus vesihuoltosuunnitelman ja omaisuudenhallintasuunnitelman laatimisesta tulee vesihuoltolaitoksille osittain uutena tietona, mutta näiden suunnitelmien seurauksia ovat toivottavasti terve talous ja ennustettava ja kestävä yhdyskuntakehitys.

Valtuusto siirtää toimivallan ja vastuun kunnan hallintosäännöllä. Useimmissa kunnissa oli aiemmin niin, että talousvedestä, jätevedestä ja hulevesiviemäreistä vastasi kunnan vesihuoltolaitos. Nykyisin on tavanomaista, että vastuu hulevesien hallinnan järjestämisestä on siirretty vesihuoltolaitoksen sijaan toiselle toimielimelle. Hulevesistä ja muista vesistä vastaavan toimielimen tai yrityksen omistajarakenne ja yhtiömuoto voivat myös näyttää erilaisilta. Vesihuoltolain muuttamisen jatkotyössä olisi toivottavaa, että lainsäätäjä selvittää, pitääkö hulevesiviemäreille ja muulle vedelle, kuten käyttövedelle ja kotitalouksien jätevesille, olla erilliset vesihuoltosuunnitelmat ja omaisuudenhallintasuunnitelmat vai voivatko ne olla yhdessä ja samassa suunnitelmassa mutta erillisinä osina.

Pykälä tarkastetaan heti.

Yhdyskuntarakentamisen valiokunnan päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.
Pykälä tarkastettiin heti.

Kunnanjohtaja Rurik Ahlbergin ehdotus:

Kunnanhallitus antaa edellä olevan valmistelun kunnan lausuntona hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta.

Pykälä tarkastetaan heti.

Kunnanhallituksen päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Vesihuoltopäällikkö Andreas Granholm:

Puh. 06 327 7190, andreas.granholm@mustasaari.fi

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa liitteenä olevasta luonnoksesta kuntien vesihuollon omistuksen säilyttämistä koskevaksi vesihuoltolain 4 c §:ksi. Ehdotetulla pykälällä toimeenpantaisiin eduskunnan Vesi on meidän -päätöstä (EK 26/2021 vp - KAA 2/2020 vp) kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilymisestä kuntien omistuksessa ja määräysvallassa.

Mustasaaren kunta antoi syyskuussa lausunnon esityksestä kokonaisuudessaan. Edellisellä lausuntokierroksella lausuntopalautetta tuli runsaasti, ja sen pohjalta maa- ja metsätalousministeriö esittää kuntien vesihuollon omistuksen säilyttämistä koskevaan 4 c §:ään merkittävää muutosta.

Edellisestä 4 c §:stä ilmeni, että kunnilla on oltava vain enemmistöosuus vesihuoltolaitoksista. Nyt lausuntokierroksella olevassa päivityksessä 4 c §:ssä sanotaan, että kunnilla on oltava 100 prosentin omistus. Kunta ei saa myydä tai muulla tavoin luovuttaa omistustaan vesihuoltolaitoksesta, tukkuvesihuoltolaitoksesta tai vesihuolto-omaisuudesta muulle kuin toiselle kunnalle tai kunnan omistuksessa olevalle laitokselle.

Vesihuoltopäällikkö on tutustunut luonnokseen. 4 c § ei aiheuta muutoksia Mustasaaren kunnalle. Mustasaari omistaa oman vesihuoltolaitoksensa, ja kaikki lähitöllä olevat vesilaitokset, joiden kanssa tehdään yhteistyötä, ovat myös kuntien omistamia. Mustasaarissa on edelleen toiminnassa olevia vesiosuuskuntia, joilla on oma vedenottamo, ja vesiosuuskuntia, jotka ostavat vettä vesihuoltolaitokselta. Tällaiset saavat jatkossakin harjoittaa toimintaansa ja olla asiakasomisteisia, mutta myynnin tullessa ajankohtaiseksi kunnalla on lunastusoikeus.

Teknisen johtajan Ben Antellin ehdotus:

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta ottaa huomioon, millä vesihuoltolain 4 c §:n muutoksilla on merkitystä Mustasaaren kunnalle ja vesihuoltolaitokselle. Yhdyskuntarakentamisen valiokunta ehdottaa kunnanhallitukselle, että lausuntopyyntöön luonnoksesta, joka koskee vesihuoltolain muuttamista, annetaan seuraava vastaus:

Vesihuoltopalvelut ovat yhteiskunnallisesti merkittävimpiä toimintoja, joiden hallinta on oltava kunnilla tai vastaavilla julkisilla toimielimillä. Vesihuoltopalvelut tulee turvata niin, että toimitusvarmuus ja laatu ovat erittäin korkeita ja että vesihuoltopalveluja voidaan tarjota asiakkaille kohtuullisilla hinnoilla. Mustasaaren kunta kannattaa uutta ehdotusta vesihuoltolain 4 c §:ksi.

Pykälä tarkastetaan heti.

Yhdyskuntarakentamisen valiokunnan päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Kunnanjohtaja Rurik Ahlbergin ehdotus:

Kunnanhallitus antaa lausuntopyyntöön luonnoksesta, joka koskee vesihuoltolain muuttamista, seuraavan vastauksen:

Vesihuoltopalvelut ovat yhteiskunnallisesti merkittävimpiä toimintoja, joiden hallinta on oltava kunnilla tai vastaavilla julkisilla toimielimillä. Vesihuoltopalvelut tulee turvata niin, että toimitusvarmuus ja laatu ovat erittäin korkeita ja että vesihuoltopalveluja voidaan tarjota asiakkaille kohtuullisilla hinnoilla. Mustasaaren kunta kannattaa uutta ehdotusta vesihuoltolain 4 c §:ksi.

Pykälä tarkastetaan heti.

Kunnanhallituksen päätös:

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Carola Lithén ehdotti, että ruotsinkielisen päätösehdotuksen ensimmäisestä virkkeestä korjataan kirjoitusvirhe seuraavasti:

”Vattentjänster är en av de mest viktiga samhällsviktiga funktionerna som behöver förvaltas av kommunerna eller motsvarande offentliga organ”.

Tämä ei aiheuta muutosta suomenkieliseen virkkeeseen.

Ehdotus ja kunnanjohtajan alkuperäinen ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

Luonnos 8.1.2025: Vesihuoltolain muutos: kunnan omistuksen säilyttäminen vesihuollossa, 4 c §